

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Lausunto
31.1.2025

VN/13506/2024

1/2

Hankkeen VM088:00/2024 lausunto

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO 20.12.2024 HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSESTA MAKEISTEN JA SUKLAAN ARVONLISÄVEROKANNAN MUUTTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Luonnoksessa ehdotetaan, että elintarvikkeiden alennetun 14 prosentin suuruisen verokannan soveltamisalaan nykyisin kuuluvat makeiset ja suklaatuotteet siirrettäisiin 25,5 prosentin suuruisen yleisen verokannan soveltamisalaan. Sen määrittämiseksi, mihin tuotteisiin sovellettaisiin yleistä verokantaa, käytettäisiin yhdistetyn tullinimikkeistön nimikkeitä. Työ- ja elinkeinoministeriön kiinnittää lausunnossa huomiota EU:n valtioneuvoston päätöksen liittyviin näkökohtiin sekä esityksen vaikutuksiin investointeihin ja esittää seuraavaa:

Esityksen arviointi EU-valtioneuvoston päätöksen näkökulmasta

Verotuksellinen toimenpide voi muodostaa valtioneuvoston päätöksen, mikäli toimenpide on valikoiva ja täyttää myös kaikki muut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan kriteerit.

Arvonlisäverodirektiivin mukaan yhteisen arvonlisäverojärjestelmän tarkoituksena on saada aikaan kilpailun tasapuolisuus siten, että kunkin jäsenvaltion alueella samanlaisiin tavaroihin ja palveluihin kohdistuu samansuuruinen vero tuotanto- ja jakeluketjun pituudesta riippumatta. Direktiivin liitteessä III luetellaan tyhjentevästi ne tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset, joihin näitä alennettuja verokantoja voidaan soveltaa. Näihin kuuluvat elintarvikkeet, joita ei ole tarkemmin määritelty direktiivissä tai sen täytäntöönpanosäädöksissä. Jäsenvaltion päätöstä käyttää jotakin verokantojen asettamista koskevista vaihtoehdoista voidaan pitää toimenpiteenä, joka sisältyy arvonlisäverokantojen järjestelmän logiikkaan. Tällöin toimenpide ei ole EU-valtioneuvoston päätöksen näkökulmasta valikoiva.

Elintarvikkeiden osalta alempia verokantoja on rajattu vaihtelevasti muissa jäsenvaltioissa. Kuten esitysluonnoksesta käy ilmi, varsinkin monet rajaukset ovat olleet mahdollisia arvonlisäverojärjestelmän edellyttämän neutraaliusperiaatteen näkökulmasta. Vaikka joitakin arvonlisäverodirektiivin vastaisia toimenpiteitä on tutkittu valtioneuvoston, työ- ja elinkeinoministeriön tiedossa ei ole, että direktiivin sallimia alennettujen verokantojen rajauksia tulisi unionin oikeuden nykyisessä kehitystilassa pitää valtioneuvoston päätöksen tai että niitä olisi edes tutkittu EU-valtioneuvoston

kisääntelyn vastaisina. Toimenpidettä voidaan perustella esimerkiksi arvonlisäverotuksen verokantajärjestelmän luonteella, logiikalla ja yleisellä rakenteella, jolloin se ei olisi valikoiva EU-valtiontukisääntelyn tarkoittamalla tavalla.

Esityksen vaikutukset investointeihin

Esitysluonnoksessa on lyhyesti arvioitu veronkorotuksen vaikutuksia yritysten investointeihin todeten, että kyseisen toimialan yritys voi jättää tekemättä investoinnin Suomeen, jos se uskoo tuotteidensa kotimaisen myynnin vähenevän merkittävästi muutoksen seurauksena. Tältä osin esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, että verokannan korotusta ei sovelleta vientituotteisiin ja että korotus ei todennäköisesti madalla makeisten ja suklaan kotimaista kulutusta, koska näiden tuotteiden hintajousto on alhainen. Luonnoksessa todetaan lisäksi, että yritysten investointipäätöksiin voi vaikuttaa myös huoli siitä, että arvonlisäverokannan korotuksia laajennetaan muihin elintarvikkeisiin lähitulevaisuudessa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää esitettävän veronkorotuksen kielteisiä vaikutuksia yritysten lopullisiin investointipäätöksiin mahdollisina. Investointeihin liittyvät välittömät ja välilliset taloudelliset vaikutukset tulisi luonnosta perusteellisemmin arvioida lopullisessa hallituksen esityksessä osana esityksen taloudellisten vaikutusten arviointia.

Jan Hjelt
Osastopäällikkö

Samuli Miettinen
Johtava asiantuntija

VN/13506/2024-TEM-7

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: